

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/109/2016
Identifikačné číslo spisu:	1111244921
Dátum vydania rozhodnutia:	08.06.2016
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1111244921.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu M. N., bývajúceho v F., H. XX, zastúpeného splnomocnenkyňou FUTEJ & Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Radlinského 2, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Daniel Futej, CSc., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenska, Bratislava, Imricha Karvaša 1, o náhradu škody 19.269,26 eur s príslušenstvom, vedenej Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 16C/217/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 1. marca 2016 sp. zn. 14Co/551/2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 1. marca 2016 sp. zn. 14Co/551/2014 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným rozsudkom potvrdil ako vecne správny rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) z 24. apríla 2014 č. k. 16C/217/2011-111 (v skutočnosti inak „16C 217/2011 - 111“) v napadnutej časti (čo do zamietnutia žaloby a trov konania, keď inak okrem toho prvostupňový súd zamietol návrh žalobcu na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdzujúce rozhodnutie odôvodnil vecnou správnosťou preskúmaného rozhodnutia prvostupňového súdu, majúc predovšetkým za to, že správnym bol názor o neporušení povinností žalovanej pri výkone verejnej moci.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“). Navrhol zrušenie rozsudku odvolacieho súdu s vrátením veci na ďalšie konanie súdu prvého stupňa (?), takže tu šlo o zjavnú, nech aj v rámci dovolacieho návrhu výslovne nevyjadrenú požiadavku na zrušenie rozhodnutí súdov oboch nižších stupňov). Dovolanie odôvodnil odňatím mu (postupom odvolacieho i prvostupňového súdu) možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“). Rozsudok odvolacieho súdu považuje za nepreskúmateľný z dôvodu, že tento neprípustným spôsobom pracoval s doterajšou judikatúrou, keď sebe vhodnú citoval a rovnako dôležitú, pre dovolateľa priaznivú, zamlčal (nespomenul ju). Rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa dovolateľa

potom tiež založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach a i vykonané dokazovanie je neúplné.

Žalovaná navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol alebo zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 238.

Podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (odsek 1); proti rozsudku, v ktorom sa dovolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (odsek 2) a proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak dovolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky (odsek 3).

V preskúmvanej veci dovolanie žalobcu bolo nasmerované proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému dovolanie zásadne prípustné nie je. Nešlo tu ani o prípad niektorej zo zákonom ustanovených výnimiek z pravidla, keďže dovolací súd v tejto veci doposiaľ nerozhodoval (a vylúčeným tak bolo i odchýlenie sa odvolacieho súdu od názoru vysloveného dovolacím súdom), dovolací súd vo výroku potvrdzujúceho rozsudku prípustnosť dovolania pre zásadný právny význam takéhoto rozhodnutia nevyslovil a vzhľadom k inému než spotrebiteľskému charakteru konania v tejto veci neprichádzala do úvahy ani možnosť predstavovaná potvrdením rozsudku o vyslovení neplatnosti (a neprijateľnosti) zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve.

Práve uvedené ale neplatí a dovolanie je prípustným (a tiež dôvodným) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O. s. p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada dovolací súd - ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom - ex offio, čiže z tzv. úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.). Existenciu jednej z väd konania uvedených v § 237 ods. 1 O. s. p., a to konkrétne vady uvedenej pod písm. f/ dovolateľ síce tvrdil, hoc aj majúci za to, že táto spočíva v nepreskúmateľnosti rozhodnutia, zapríčinenej nesprávnymi skutkovými zisteniami súdu a nesprávnym právnym posúdením ním veci.

Podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Pri vyjdení z takéhoto stanoviska má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval dovolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvého stupňa a pred dovolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu)

jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Dovolateľ tu preto nedôvodne argumentuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka; ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu ale nešlo).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa však rozumie postup súdu, ktorým účastníkovi konania znemožnil realizáciu procesných práv, poskytovaných mu Občianskym súdnym poriadkom alebo iným predpisom procesného práva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania, právo vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.). Na porušenie tohto práva prihliada súd z úradnej moci aj v prípade, ak ho sám účastník nenamieta.

V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že odvolanie žalobcu proti rozsudku súdu prvého stupňa bolo doručené žalovanej (10. júna 2014, por. doručenkou na č. l. 145 spisu) a žalovaná sa k takémuto odvolaniu aj písomne vyjadrila (podaním z 11. júna 2014 došlým prvostupňovému súdu nasledujúci deň, tu por. č. l. 147 - 151 p. v. spisu), no jej vyjadrenie, hoci obsahovalo skutkovú i právnu argumentáciu, už doručené žalobcovi nebolo.

Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci F. proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.).

Keďže porušenie práva na spravodlivé konanie vyššie uvedeným spôsobom (nerešpektujúcim princíp rovnosti zbraní) bolo dôsledkom nesprávneho postupu súdu v odvolacom konaní, žalobcovi bola v tomto konaní odňatá reálna možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Práve vyslovený názor bol v preskúmvanej veci namieste zvlášť, ak vyjadrenie žalovanej obsahovalo i takú argumentáciu, s ktorou sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku vysporiadal, resp. ju použil za základ svojich úvah, avšak bez toho, aby ešte predtým, než tak urobil, rovnakú možnosť poskytol aj druhému účastníkovi konania.

Dovolaciemu súdu preto neostalo iné než rozsudok odvolacieho súdu z takéhoto dôvodu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.